

§ 11**Riktlinjer avseende förenings- och kulturbidrag -
demokrativillkor**

- Remiss från kommunstyrelsen, dnr. KS 2020/410

Beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Kommunstyrelsen har till utbildningsnämnden remitterat ett förslag till riktlinjer avseende demokrativillkor vid hantering av förenings- och kulturbidrag i staden. Riktlinjerna ska säkerställa att bidrag inte ges till föreningar/organisationer som har en verksamhet som står i strid med samhällets grundläggande värderingar om respekt för alla människors lika värde och enskildas grundläggande fri- och rättigheter. Nämnderna ska föra in ett demokrativillkor i sina riktlinjer eller rutiner för handläggning av förenings- och kulturbidrag. Det ska vara tydligt att en förutsättning för att få bidrag är att föreningen/organisationen uppfyller demokratikravet och att föreningen/organisationen kan bli återbetalningsskyldig om villkoret inte uppfylls.

Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget till riktlinjer och välkomnar också möjligheten att vid svårbedömda ärenden samråda med stadsledningskontoret inför beslut. Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi och styrning, i samverkan med grundskoleavdelningen och gymnasieavdelningen.

Ärendet har behandlats i samverkan med den fackliga samverkansgruppen den 18 augusti 2020. Ärendet har även behandlats vid utbildningsnämndens råd för funktionshinderfrågor vid sammanträdet den 19 augusti 2020.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

2. Beslutet justeras omedelbart.

Yrkande

Ordföranden yrkade bifall till förvaltningens förslag.

Kadir Kasirga (S) och Tina Kratz (V) lade fram ett eget förslag enligt nedan och yrkade bifall för detta.

1. Att utbildningsnämnden beslutar delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut.
2. Att därutöver anföra följande:

Vi anser att förslaget i stort väcker fler frågor än det ger svar, och att dessa frågor behöver redas ut för att riktlinjerna ska vara behjälpliga i förvaltningarnas arbete.

I förslaget till riktlinjer avseende förenings- och kulturbidrag – demokrativillkor, går att läsa att ”En förening/organisation som begår lagbrott eller använder utomparlamentariska metoder för att uppnå ett politiskt mål kan sägas motarbeta det demokratiska styrelseskicket och ska inte beviljas bidrag.”

Definitionen av utomparlamentariska aktioner är enligt Nationalencyklopedin politisk aktivitet utanför det parlamentariska systemet. Vidare går att läsa att definitionen innefattar:

”I en parlamentarisk demokrati kan det röra sig om fredliga demonstrationer, kampanjer eller andra opinionsyttringar, ibland mot parlamentariska beslut. Gränsen mellan legala och illegala utomparlamentariska aktioner kan ibland vara svår att dra. Tydligt illegala handlingar är t.ex. våldsamma aktioner och sabotage. Aktioner riktade mot det demokratiska parlamentariska systemet som sådant, t.ex. militärkupper och revolutioner, är också att betrakta som utomparlamentariska.”

Då definitionen av utomparlamentariska metoder även innefattar fredligt politiskt påverkansarbete, såsom kampanjer och andra opinionsyttringar, så innebär det att om nämnden bifaller denna skrivning så riskerar ett antal av de föreningar som idag får föreningsbidrag att inte ha rätt till dem framöver. En pensionärsorganisation har till exempel all rätt att dela flygblad och en minoritetsorganisation har rätt att bedriva opinionsarbete.

Även om vi förstår att syftet med riktlinjerna säkerligen är att tydliggöra att våld mot politiska motståndare är helt förkastligt så menar vi att denna skrivning måste förändras eller strykas då den riskerar att drabba även helt vanliga föreningar som använder sig av fredliga utomparlamentariska metoder. Vi vill till exempel påminna om att när politiska partier, från höger till vänster, delar flygblad – så är det utomparlamentariskt arbete.

Då riktlinjerna syftar till att vara ett stöd i nämndernas arbete med föreningsbidrag samt förtydliga, och stödja, nämnderna i detta arbete, så motverkar denna typ av skrivningar sitt syfte och öppnar för oklara tolkningar och godtycklighet i beslutsfattandet.

Beslutsgång

Ordföranden ställde yrkandena mot varandra och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med ordförandens yrkande.

Reservation

Kadir Kasirga (S) och Tina Kratz (V) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för sitt eget förslag.